

Зміст - Table of content

Чорний лелека	7
Black stork	
Білий лелека	10
White stork	12
Лебідь -шипун	15
Mute swan	
Лебідь - клику́н	19
Whooper swan	
Орлан-білохві́ст	
White tailed eagle	
Лунь очеретяний	
Marsh harrier	28
Лунь польовий	31
Hen harrier	
Лунь лучний	
Montagu's harrier	35
Боривітер звичайний.	36
Kestrel	
Деркач лучний	41
Corncrake	42
Пісочник малий	43
Little ringed plover	45
Пісочник великий	48
Ringed plover	49
Кульон великий	50
Eurasian curlew	
Крячок малий	55
Little tern	56
Крячок чорний	57
Black tern	
Пугач палеарктичний.	62
Eurasian eagle-owl	
Óлул	

Eurasian hoopoe	67
Дятел трипалий	68
Eurasian three-toed	
woodpecker	70
Дя́тел звича́йний	73
Great spotted	
woodpecker	74
Сова́ сі́ра	
Tawny owl	78
Ча́йка чубата	81
Northern lapwing	
Баранець звичайний	85
Great snipe	
Бугай водяний	87
Bittern	
Шулі́ка руди́й	90
Black kite	93
Канюк звичайний	95
Common buzzard	96
Яструб великий	98
Northern goshawk	99
Синиця велика	100
Great tit	
Крижень звичайний.	105
Mallard	106
Синиця блакитна	109
Eurasian blue tit	
Синиця чубата	
European crested tit	113

Atlas ptaków

Bemyn

Спостереження за птахами стає все більш популярним способом проведення вільного часу в Польщі та Україні. Щоб навчитися правильно розпізнавати різні види, вам потрібен хороший польовий посібник.

Ви можете спостерігати за птахами буквально скрізь: у ресторані, трамваї, машині, лісі, саду, на велосипеді, у полі, на воді. Птахів, що живуть поблизу людей, можна побачити без особливих труднощів, оскільки вони звикли до їх присутності. Однак проблеми починається, коли ми хочемо поспостерігати за полохливішими видами. Вони більш скритні і легко лякаються. Побачивши людину, вони тримаються на безпечній дистанції. Тому, вирушаючи в подорож, варто одягатися так, щоб не кидатися в очі. Також важливо взяти з собою бінокль, який дозволить вам спостерігати і розпізнавати птахів різних видів, не заважаючи їм.

Представлені види птахів зустрічаються вздовж усієї прикордонної ділянки річки. Завдяки мозаїчному характеру місць проживання на обох берегах, видове різноманіття птахів тут дуже велике.

Про високий статус Надбужанського регіону свідчить той факт, що долина річки Буг у Польщі була включена до Європейської мережі Natura 2000.

Європейська система заповідних територій – це саме NATU-RA 2000. Це мережа найважливіших середовищ існування, пов'язаних між собою екологічними коридорами, що створюють функціонально узгоджену екологічну систему. Програма охоплює охорону природної спадщини Європи та реалізацію ідеї сталого розвитку. Це дає можливість зберегти цінні місця проживання, що часто знаходяться під загрозою зникнення, забезпечує оптимальні умови для флори та фауни та сприяє інтеграції охорони природи з діяльністю людини. Функціонування Європейської екологічної мережі базується на традиційних методах охорони територій та видів. Вона базується на Директивах про птахів та Директиві про середовище існування.

Bird Atlas

Introduction

Birdwatching as a form of leisure has become increasingly more popular both in Poland and in Ukraine. However, in order to learn how to correctly identify various species of birds, it is essential to have a good bird atlas. Birds can be spotted and observed literally everywhere: in a restaurant, in a tram, in a car, in a forest, during a cycling excursion, in the fields and by the water. Birds living next to human settlements are very easy to observe, as they got used to the presence of people. On the other hand, watching more timid species may be more complicated. These types of birds are very easy to scare off. They keep a safe distance when they see a human. For this reason, when going on a trip, it is worth wearing inconspicuous clothes that will enable us to stay unseen by the birds. It is also important to take binoculars with you, which will allow us to observe and recognize birds of different species without disturbing them.

The presented species of birds occur along the entire border part of the river. Due to the mosaic nature of the habitats on both banks, the diversity of bird species here is substantial.

The high rank of the Bug region is evidenced by the fact that the Bug River Valley in Poland was included in the European Natura 2000 Network. The European system of protected areas is called NATURA 2000. It is a network of the most important habitats, connected by ecological corridors, creating a functionally coherent ecological network. This program covers the protection of Europe's natural heritage and the implementation of the idea of sustainable development. It also gives a chance to preserve valuable and often endangered habitats. It provides optimal conditions for flora and fauna and favors the integration of nature protection with human activity. The operation of the European Ecological Network is based on traditional methods of protection: area and species protection. It is based on: the Birds Directive and the Habitats Directive.

5

Чорний лелека

Ciconia nigra

Опис

Як випливає з назви, домінуючим кольором у цього виду є чорний. Вся верхня частина і шия птаха чорні, як і нижня частина крил, розмах яких сягає 180-218 см. Живіт, однак, білий. У дорослих птахів червоні ноги і дзьоб, який є бурим у молодняку.

Поширення

Чорного лелеку важко спостерігати, оскільки це скритний вид. Він менш численний, ніж білий лелека. Зустрічається на водно -болотних угіддях, поблизу вільхи та прибережних лісів, де може знайти відповідні місця для влаштування гнізда.

Спосіб життя

Його можна спостерігати в глухих лісах, де він полює на рибу та дрібних безхребетних у середлісових ставках та невеликих річках. У його раціоні також з'являються жаби.

Розмноження

Самка відкладає від 2 до 4 яєць. Подібно до білого лелеки, інкубація займає близько 30 днів, і протягом наступних двох місяців птахи вирощують пташенят.

Гніздування

Гніздо облаштовується на старих деревах, на бічній гілці на висоті 5-20 метрів. Воно побудоване подібно до гнізда білого лелеки. Зовнішня конструкція виконана з товстих гілок. Внутрішня - покрита травами та мохом.

Атлас Птахів

Bird Atlas

Black stork

1

Description

As the name suggests, the dominant color of the bird is black. The entire top and neck of the black stork are black, as well as the underside of the wings, the span of which is 180-218 cm. The belly is white. Adult birds have red legs beak. The beak of young bird is brown.

Habitat

The black stork is difficult to spot because it is a rather timid animal. It is less numerous than the white stork. It occurs in wetlands, in the vicinity of alders and riparian forests, where it can find suitable places to set up a nest.

Lifestyle

It can be observed in the backwoods, where it hunts for fish and small invertebrates in mid-forest ponds and small rivers. Frogs also appear in its diet.

Breeding

The female lays 2 to 4 eggs. Similarly to the white stork, incubation takes about 30 days. After the chicks are hatched, the birds raise them for the next two months.

Nesting

The nest is established in old trees, on a side bough at a height of 5-20 meters. It is built similarly to the nest of a white stork. The outer structure is made of thick branches. The interior is lined with grasses and mosses.

Білий лелека

Ciconia ciconia

Опис

Білий лелека – це птах, розмах крил якого становить приблизно 170-200 см. Оперення птаха біле. Чорні лише волани 1 -го та 2 -го ряду. Дзьоб і ноги цього виду червоні. Однак іноді влітку вони білі. Це пояснюється тим, що в спекотні дні птахи випорожнюються, що дозволяє їм охолонути.

Поширення

Лелек досить багато в Польщі та Україні. У період з березня по серпень їх можна спостерігати як поодинці так і невеликими групами на полях та луках. Вони часто супроводжують польові роботи, слідуючи за сільськогосподарською технікою, що відлякує комах та дрібних хребетних. Вони є легкою здобиччю лелеки.

Спосіб життя

Білий лелека - вид, близький до людини. Прилітають ранньою весною у березні та квітні. Після того, як пара птахів зайняла гніздо, його ретельно охороняють. Часто виникають конфлікти, щоб повернути гніздо іншим птахам. У період з квітня по липень лелеки зайняті висиджуванням яєць і вирощуванням пташенят. У липні та серпні дорослі та їх молодь готуються до далекої подорожі в Африку. Вони збираються на полях і луках у так звані зграї. Коли сприятливі умови і є теплі потоки повітря, птахи злітають у великій кількості на значну висоту і, не махаючи крилами, «ковзають» від одного потоку до іншого. Таким чином, вони

10

можуть без зусиль літати на великі відстані. В кінці серпня - початку вересня лелеки відлітають. Вони харчуються переважно безхребетними, дрібними ссавцями, а також маленькими пташенятами інших птахів.

Розмноження

У період розмноження, березень-квітень, самка відкладає від 2 до 4 яєць у гнізді. Приблизно через 30 днів пташенята вилуплюються. Обидва батьки годують молодняк протягом наступних двох місяців. Коли пташенята підростають, вони починають інтенсивно тренувати крила, підстрибуючи у гнізді і на мить зависаючи у повітрі. Це навчання необхідне перед їх осінньою міграцією.

Гніздування

Зовні гніздо складається з товстих складених гілок. Висота багаторічних гнізд може сягати декількох метрів. Птахи щороку оновлюють їх, додаючи новий шар. Такі високі та важкі споруди часто становлять загрозу для будівель або опор, на яких вони побудовані. З цією метою застосовують процедури для зменшення гнізда, видаляючи кілька шарів гілок. Усередині гніздо лелеки вистилають мохом, травою та соломою.

White stork

Ciconia Ciconia

Description

The white stork is a bird with wingspan of about 170-200 cm. The plumage of the bird is white. Only the primary and secondary flight feathers are black. The beak and legs of this species are red. Sometimes, however, in summer they are white. This is because on hot days the birds defecate on them, which allows them to cool down.

Habitat

Its population is quite numerous in Poland and Ukraine. In the period March-August, it can be observed hunting alone or in small groups in fields and meadows. It often accompanies field work, following agricultural equipment that scares locusts and small vertebrates away. These are an easy prey for a white stork.

Lifestyle

A white stork is a species closely related to humans. It appears in the early spring in March and April. After a pair of birds has occupied the nest, it is closely guarded. Oftentimes, there are conflicts to recapture the nest by other birds. In the period of April-July, storks are busy incubating eggs and raising chicks. In July and August, adults and their young prepare for their long-distance journey to Africa. They gather in the fields and meadows in the so-called regional councils. When conditions are favorable and there are thermal columns, birds soar in large numbers to great heights and without flapping their wings glide from one column to the next. In this way, they can fly long distances effortlessly. Storks fly away in late August and early September. They feed mainly on

invertebrates, small mammals and also small chicks of other birds.

Breeding

During the breeding season In March-April, the female lays 2 to 4 eggs in the nest. After about 30 days, the chicks are hatched. Both parents feed the young for the next two months. As the chicks grow up, they begin to strengthen their wings by intensive exercises, bouncing on the nest and hovering in the air for a moment. This training is indispensable before their autumn migration.

Nesting

The outside of the nest is made of thick, stacked branches. Perennial nests can be several meters high. Birds every year renew them by adding a new layer. Such tall and heavy structures cause danger to the buildings or columns on which they are built. For this reason, nest slimming treatments are used by removing several layers of the branches. Inside, storks fill the nest with moss, grass and straw.

Лебідь -шипун

Cygnus olor

Опис

Наразі це найважчий птах Польщі та України. Його вага іноді досягає 12-13 кг. Тому для того, щоб піднятися в повітря, потрібен тривалий пробіг по поверхні води або поля. Дорослі особини білосніжні. Молоді птахи залишаються бурими протягом декількох років. Тоді вони не розмножуються, тому що вони не статевозрілі.

Поширення

Під час війни цей вид був майже повністю знищений. Після Другої світової війни вид швидко почав відновлюватися. Зараз він зазвичай зустрічається по всій країні: на рибних ставках, озерах та річках. Донедавна лебідь-шипун вирушав на місця зимівлі. В даний час він все частіше залишається на незаморожених водоймах. Іноді вони стають пасткою, в якій птахи замерзають вночі під час сильних морозів.

Спосіб життя

Входить до складу так званої Фітофаги. Він харчується органічною речовиною, переважно рослинною, видобутою з -під води або зібраною з її поверхні. Птахи проціджують їжу через спеціальні структури в дзьобі.

Розмноження

Птахи, що вивели пташенят, можуть бути агресивними. У разі нападу хижака вони є дійсно небезпечними. Сильними ударами крила вони можуть легко вбити нападника: молоде пташеня, лисицю або американську норку.

Гніздування

Лебедине гніздо – це величезна наземна споруда. Високий насип очерету часто видно здалеку, особливо коли інкубуються яйця. Тоді можна добре роздивитися, як птаха сидить на яйцях. Самка відкладає їх від 2 до 12, оливковозеленого кольору і висиджує понад місяць. Пташенята стають незалежними лише через майже 5 місяців.

Mute swan

Description

Currently, it is the heaviest bird in Poland and Ukraine. Its weight may reach even 12-13 kg. Therefore, in order to take off, it requires a long run on the surface of the tank or field. Adults are snowwhite. Young birds remain brown for several years. During that period, they do not breed because they are still reproductively immature.

Habitat

During the war, the species was almost completely killed off. After World War II, the population of the species quickly began to recover. Now it is commonly found in both countries: in oxbow lakes, fish ponds, lakes and rivers. Until recently, mute swan would depart for its wintering grounds. Currently, it stays more and more often on unfrozen tanks. Sometimes they become a trap in which birds freeze during the night during severely low temperatures.

Lifestyle

Mute swan belongs to the so-called Phytophages. It eats organic matter, mainly plant matter, extracted from underwater environment or collected from its surface. Birds strain the food through special structures in the beak.

Breeding

Birds taking care of their chicks can be aggressive. In the event of an attack by a predator, they can be really dangerous. With strong wing movements, they can easily kill an attacking young chick, a fox or an American mink.

Nesting

The mute swan's nest is a huge ground structure. A large mound of reeds, often visible from a distance, especially when the eggs are being incubated. Then you can clearly see the bird incubating its eggs. The female lays from 2 to 12 eggs, olive green in color, and incubates them for over a month. Chicks become independent only after almost 5 months.

Лебідь - клику́н

Cygnus cygnus

Опис

Рідкісний вид лебедів у Польщі та Україні. Сам лебідь-кликун також дещо дрібніший за шипуна. Колір дзьоба - характерна ознака, що відрізняє ці два види. У лебедя-кликуна він жовтий біля основи. Жовтий колір через клин проникає в чорний кінчик дзьоба. Лебідь-кликун частіше голосить, ніж лебідь-шипун, і його голос нагадує велосипедні сурми.

Поширення

Поза періодом висиджування птахи живуть на водоймах, річках і затоках. Також можуть з'являтися на узбережжі. У період розмноження лебідь-кликун обирає великі мілководні водойми, оточені очеретом.

Спосіб життя

Як і лебідь-шипун, він харчується майже виключно рослинною їжею. Зазвичай, він збирає її з поверхні води, хоча часто тягнеться за їжею набагато глибше, глибоко занурюючи шию і приносячи їжу з дна водойми.

Розмноження

З квітня по червень самка відкладає 3-5 яєць, які висиджуює протягом 35 днів. Відразу після вилуплення молодняк залишає гніздо і перебуває з батьками ще 2 місяці. Вони досягають зрілості через кілька років, потім вони також стають білосніжними, як їхні батьки.

Гніздування

Гніздо - це велика купа складеного очерету. Це видно здалеку, особливо під час інкубації яєць. Оскільки у дорослих лебедів-кликунів практично немає природних ворогів, їм не потрібно ховатися від хижаків.

Whooper swan

Description

A rare species of swan, breeding in Poland and Ukraine. The size of it is similar to the size of a mute swan and is about 60 cm. The color of the beak is a characteristic feature that distinguishes these two species. In Whooper Swan it is yellow at the base. The yellow color cuts through the black-colored tip of the beak. Whooper swan is more likely to make sounds than the mute swan, and its voice sounds like bicycle trumpets.

Habitat

Outside the breeding season, it is found by various water reservoirs, rivers and backwaters. It also appears on the coast. During the breeding season, it prefers large, shallow reservoirs surrounded by reeds.

Lifestyle

Like a mute swan, it eats almost exclusively plant food. It usually collects it from the surface of the water, although it often reaches for food much deeper, plunging its neck deep and drawing food from the bottom of the water tank.

Breeding

From April to June, it lays 3-5 eggs, which are incubated for 35 days. Immediately after hatching, the young leave the nest and are taken care of by their parents for another 2 months. They reach maturity after a few years, then they also become snowwhite like their parents.

Nesting

The nest is a large pile of stacked reeds. It is visible from afar, especially when the eggs are being incubated. Since adult whooper swans have no natural enemies, they don't need to hide from predators.

21

Орлан-білохві́ст

Haliaeetus albicilla

Опис

Один з найбільших хижих птахів у Польщі та Україні. Розмах крил становить 220 см, а довжина тіла - близько 80 см. Орланбілохвіст має потужні крила, короткий клиноподібний хвіст і міцний дзьоб. Дорослі птахи рівномірно бурувато-коричневі з білим хвостом та попелястою головою.

Поширення

3 ранньої весни птахів можна спостерігати на територіях їх розмноження. Вони включають як водойми, поля, так і вологі ділянки долин річок. Після сезону розмноження орлан білохвостий веде кочовий спосіб життя. Потім він зустрічається у дуже різних біотопах.

Спосіб життя

Білохвості орлани охоче харчуються падаллю. Ці птахи часто зосереджуються в районах господарських ставів, де вони харчуються трупами риб. Під час полювання вони зазвичай летять низько над землею або водоймою, патрулюючи територію.

Розмноження

У місцях розмноження клацають гучним голосом під час польоту, що можна передати як «кльо-кльо-кльо-кльо». Іноді в кінці січня або в лютому самка відкладає 1-2 білих яйця, які висиджує протягом 40 днів. Пташенята ростуть на гнізді 90 днів і обидва батьки годують їх. Покинувши гніздо, дорослі ще місяць доглядають за молодняком.

Гніздування

Білохвості орлани будують гніздо на великих, старих деревах через їх розміри та вагу. Часто воно розташоване на бічній гілці або на верхівці дерева. Гнізда зазвичай розташовуються на узліссі, лісовій дорозі або поблизу галявини, щоб птахи могли легко до нього дістатися. Міцна конструкція використовується протягом багатьох років. Взимку його часто видно зі значної відстані.

White tailed eagle

Haliaeetus alblicilla

Description

One of the largest birds of prey in Poland and Ukraine. The wingspan is 220 cm and the body length is about 80 cm. White tailed eagle has powerful board-like wings, a short wedge-shaped tail and a powerful beak. Adult birds are uniformly brown with a white tail and a gray head.

Habitat

From the early spring, the birds can be spotted in their breeding territories. They include both water reservoirs, fields and wet areas of river valleys. After the breeding season, the white-tailed eagle follows a nomadic lifestyle. It is then found in very different biotopes.

Lifestyle

White-tailed eagles eagerly feed on carrion. These birds often concentrate in the areas of artificial ponds where they feed on fish carcasses, hunting occasionally. During hunting, they usually fly low above the ground or a water surface, observing the area.

Breeding

In the breeding areas during the breeding season, a loud 'click-click' sound is heard. Sometimes even at the end of January or February, the female can lay 1-2 white eggs which are incubated for 40 days. The chicks grow on the nest for 90 days and are fed by both parents. After leaving the nest, adults look after the young for another month.

Nesting

White-tailed eagles build a nest on large, old trees due to their size and weight. It is often located on a side branch or at the top of a tree. Nests are usually located at the edge of a forest, forest road or close to a clearing, so that birds can easily reach it. Durable construction is used for many years. In winter, it is often visible from a considerable distance.

Лунь очеретяний

Circus aeruginosus

Опис

Хижак з вираженим статевим диморфізмом. Буро-коричнева самка з кремово-жовтою головою. Самець сірий з чорними кінчиками крил, коричневою спиною і охристими краями на верхній стороні крил. Під час польоту птахи розташовують крила літерою V.

Поширення

Основним середовищем існування луня очеретяного є широкі ареали очерету, на якому вид полює, і в якому він гніздиться. Його також можна зустріти на відкритому сільськогосподарському ландшафті, зазвичай поблизу заболочених земель.

Спосіб життя

Очеретяний лунь під час пошуку корму рухається низько над поверхнею очерету, шукаючи потенційну здобич, до якої належать дрібні хребетні, ссавці та птахи. Однак вони іноді атакують більшу здобич, наприклад, чорноголову чайку. У шлюбний період найчастіше чути високий писк птахів, дуже високо над землею. Тоді птахів легше почути, ніж побачити.

Розмноження

Ставові очеретяні луні розводять по одному виводку на рік. Вони відкладають близько 4-5 білих яєць, які інкубують протягом 33 днів. Молодь перебуває в гнізді більше місяця. Вийшовши з нього, вони протягом декількох тижнів перебувають під опікою батьків.

Гніздування

Гніздо – це проста конструкція з очерету, побудованого у важкодоступній частині очеретяних заростей. Птахи падають на гніздо, на мить зависаючи прямо над ним.

Marsh harrier

Circus aeruginosus

Description

A predator with significant sexual dimorphism. A brownish-brown female with a creamy-yellow head. The male is gray with black wing tips, brown back, and lids on the upper side of the wings. During flight, the birds arrange their wings in the letter V.

Habitat

The main habitats used by the western marsh harrier are the extensive ranges of reeds over which the birds hunt and in which they nest. Western marsh harrier can also be found in the open agricultural landscape, usually near wetlands.

Lifestyle

Western marsh harrier, while hunting, moves low above the surface of reeds, looking for potential prey, which may include small vertebrates, mammals and birds. However, they sometimes attack larger prey, e.g. a black-headed gull. During the courtship season, high-pitched squeals of birds are most often heard, very high above the ground. During courtship, the birds are easier to hear than to see.

Breeding

Western marsh harriers produce one brood a year. They lay about 4-5 white eggs which are incubated for a period of 33 days. The young stay in the nest for over a month. After leaving it, they are under the care of their parents for several weeks.

Nesting

The nest is a simple structure made of reeds, built in a hard-toreach part of the reed. Birds fall onto the nest, hovering for a moment directly above it.

Лунь польовий

Circus cyaneus

7

Опис

Вид дуже схожий на луня лучного. Він сильніший і більший за нього. В даний час не зустрічається в період розмноження. Відмінною рисою дорослих самців є відсутність чорної смуги на вершинах крил луня польового. Самок набагато складніше відрізнити. Діагностичною особливістю є кількість елеронів, що складають кінчик крила.

Поширення

В даний час визнаний негніздовим, він регулярно зустрічається на перельотах і місцях зимівлі.

Спосіб життя

Лунь польовий – мігруючий вид. Їх їжа дуже різноманітна. Луні полюють на дрібних птахів та їх пташенят, а також на дрібних хребетних, таких як миші та полівки. Безхребетні також присутні в раціоні лунів.

Розмноження

Самка відкладає 4-6 синюватих, трохи плямистих яєць, які вона висиджує протягом місяця. Протягом наступного місяця пташенят годують обидва батьки, поки вони не стануть незалежними.

Гніздування

Розташовується гніздо у важкодоступному місці, на землі або низько до землі, в кущі. Основа зроблена з гілок. Внутрішня частина гнізда вистелена травою.

Hen harrier

Circus cyaneus

7

Description

This species is very similar to the Montagu's harrier, but it is more powerful and bigger. Currently it not be found during the breeding season. The distinctive feature of adult males is the absence of a black stripe on top of the wings of the harrier. Females are much harder to tell apart. The characteristic feature is the number of flight feathers making up the wing tip.

Habitat

Currently recognized as non-breeding, it is found regularly in passages and wintering grounds.

Lifestyle

The harrier is a migratory species. Their food is very diverse. Hen harriers hunt small birds and their chicks as well as small vertebrates such as mice and voles. Invertebrates can also be found in the diet of Hen harriers.

Breeding

The female lays 4-6 bluish, slightly spotted eggs which it then incubates for a month. For the next month, the chicks are fed by both parents until they become independent.

Nests

Located in an inaccessible place, on the ground or on low heights above the ground in a bush. The base is made of branches. The inside of the nest is filled with blades of grass.

Лунь лучний

Circus pygargus

Опис

Наш найменший лунь. Самець сірий з чорними кінчиками крил. Відмінною рисою є чорна смуга у верхній частині крил. Самка буро-коричнева з білим хвостом. Обидві статі мають стрункий силует і в польоті вони розташовують свої крила літерою V.

Поширення

Частіше зустрічається в низинах. Птах асоціюється з сільськогосподарським ландшафтом та відкритими просторами луків і полів. Ці райони є одночасно харчовим майданчиком і харчовим середовищем для лунів лучних.

Спосіб життя

Птахи полюють, патрулюючи велику територію, летячи низько до землі. Помітивши здобич, вони можуть швидко повернутися і зловити її в польоті або на землі. Він їсть найрізноманітнішу їжу, від безхребетних до ящірок і крихітних птахів. У відповідних біотопах можна зустріти лунів, які збираються на спільну ночівлю у лігві від декількох до навіть десятків особин.

Bird Atlas

Розмноження

Самка відкладає близько 4-5 сіруватих яєць, які вона висиджує протягом 29 днів. Догляд за пташенятами здійснюють обидва батьки. Вони піклуються про них протягом 1,5 місяця у гнізді та кілька тижнів поза гніздом, до того як молодняк набуде самостійності.

Гніздування

Гніздо – це проста конструкція з трави, яка зазвичай ховається посеред великомасштабних полів або незакошених луків.

Montagu's harrier

Circus sygargus

Description

It is the smallest harrier that can be spotted in Poland. The male is gray with black wingtips. Its distinctive feature is a black stripe with lids on top of the wings. The female is brown with a white tail. Both sexes have a slender silhouette and during the flight they arrange their wings in the letter V.

Habitat

Montagu's harrier is can be spotted mostly in the lowlands. It is associated with the agricultural landscape and open spaces of meadows and fields. These areas are both a feeding ground and a breeding ground for the Montagu's harrier.

Lifestyle

Birds hunt by patrolling a large area, flying low above the ground. When they spot a prey, they can turn quickly and catch it in flight or on the ground. It eats a wide variety of feed, from invertebrates to lizards and tiny birds. In appropriate biotopes, you can meet harriers that gather together for a common night in their lair, with several or even several dozen of birds.

Breeding

The female lays about 4-5 grayish eggs which it incubates for 29 days. Both parents take care of the chicks. They take care of them for 1.5 months in the nest, and a few weeks outside the nest, before the young gain independence.

Nesting

The nest is a simple structure made of grass, usually hidden in the middle of large-scale fields or unmown meadows.

Боривітер звичайний

Falco tinnuculus

Опис

Сокіл із вираженим статевим диморфізмом. Самець зовні іржасто-рудий і помічений знизу. У нього сіра голова і хвіст, що закінчується чорною смугою. Самка бура, густо плямиста по всій поверхні тіла.

Поширення

Це найпоширеніший сокіл. Його можна спостерігати як у сільськогосподарських районах з великою часткою луків, так і в центрах міст, де у розпорядженні цих птахів є високі будівлі.

Спосіб життя

Тип спожитої їжі залежить від місця полювання. У сільській місцевості боривітер харчується переважно комахами, домашніми мишами та полівками, які складають понад 70% складу їжі. У місті домінуючою систематичною групою в меню є птахи.

Розмноження

Боривітри відкладають 4-6 яєць білого або злегка рожевого кольору. Вони вкриті коричневими плямами. Інкубація займає близько 30 днів. Наступного місяця пташенята підростають у гнізді, годують їх обоє батьків.

Гніздування

Гніздиться як у сільськогосподарських місцях проживання, де використовує гнізда інших птахів, наприклад, ворон, так і в містах, часто на сакральних будівлях та хмарочосах, на великих висотах, де будує імпровізовані гнізда у щілинах та на виступах будівель..

Kestrel

Falco tinnuculus

Description

It is a type of falcon with visible sexual dimorphism. Males are reddish on the upper parts of its bodies and spotted on the underside. They have gray heads and tails ending with black stripes. Females are brown, heavily spotted on the entire body surface.

Habitat

It is the most common type of falcon. It can be spotted both in agricultural areas with a large share of meadows, as well as in city centers where these birds use tall buildings for nesting.

Lifestyle

The diet of common kestrel depends on the place of occurrence. In rural areas, the kestrel feeds mainly on insects, house mice and voles, which account for over 70% of the food composition. In the city, birds are the dominant systematic group on the menu.

Breeding

Kestrels lay 4-6 white or pink eggs. They are also covered with numerous brown spots. It takes about 30 days to incubate the eggs. The next month, the chicks grow up in the nest, fed by both parents.

Nesting

It sets nests both in agricultural habitats, where it uses the nests of other birds, e.g. crows, as well as in cities, often in sacred buildings and skyscrapers, at high altitudes, where it builds provisional nests in crevices and on shelves of buildings.

Деркач лучний

Crex crex

Опис

Маленька пташка без статевого диморфізму. Дзьоб короткий. Верхнє оперення буре і лускувате. Живіт і боки білуваті й рудувато-бурі, крила буруваті.

Поширення

Зустрічається в долинах річок та інших заболочених місцевостях. Основним місцем проживання є вологі луки, які не скошені занадто рано, а також осока, де деркач лучний знаходить відповідні місця для розмноження.

Спосіб життя

Один із найпотайніших видів, знайдених у Польщі та в Україні. Незважаючи на характерний голос, деркач лучний - вид, який дуже важко побачити. Він зривається в політ і летить на короткі відстані. Його набагато легше почути, тому що голос гучний і хрипкий. Голос деркача легко розпізнати та запам'ятати. Самець говорить голосно двоскладовим «кррек-кррек». Харчується переважно тваринною їжею: комахами, равликами.

Розмноження

Самка відкладає від кількох до десятка яєць рожевого кольору, які висиджує близько 20 днів. Пташенята стають незалежними через 1,5 місяці.

Гніздування

Гніздо, як і сам птах, дуже добре замасковане. За формою він нагадує кошик із травинок і осоки.

Corncrake

Crex Crex

Description

A small bird with no sexual dimorphism. Its beak is quite short. The plumage of the top of its body is brown and shelled. Belly and sides are whitish and brindle, wings are brownish.

Habitat

It is found in river valleys and other wetlands. The main habitats are wet meadows, which have not been mown too early, as well as sedges, where the corn crake can find a suitable breeding habitats.

Lifestyle

One of the most secretive species found in Poland and Ukraine. Despite its characteristic voice, the corn crake is a species that is very difficult to spot. It flies off as a last resort and usually travels short distances. Corn crake is much easier to hear than to see because its voice is loud and crackling. The voice of the corn crake is easy to recognize and remember. The sound of a male is a loud two-syllable krrek-krrek. It uses mostly animals as its feed: insects, snails.

Breeding

The female lays from a few to a dozen pink-colored eggs, which are incubated for about 20 days. The chicks become independent after 1.5 months.

Nesting

The nest, like the bird itself, is very well camouflaged. In shape, it resembles a basket made of blades of grass and sedges.

Пісочник малий або зуйок малий

Charadrius dubius

Опис

Непомітний, добре замаскований вид, що зустрічається в долинах наших річок. Довжина тіла близько 16 см. Білий живіт і буро-сіра спина добре маскують його в середовищі. Оперення маленького кільчастого пісочника складається з чорного коміра і чорної маски, що проходить над оком і головою. Лоб білий. Характерною рисою є темний дзьоб і жовте кільце навколо ока.

Поширення

Поширюється по всій країні. Пов'язаний з піщано -гравійними біотопами поблизу річок, озер, рибних ставків та інших водойм. Мешкає там, де знаходить місцину, вкриту піском. Пісочник прилітає до нас у березні/квітні. Восени він починає свою осінню міграцію, але цих птахів можна спостерігати навіть пізньої осені.

Спосіб життя

Поза періодом розмноження пісочник малий проводить свій час переважно за добуванням їжі. Їжею в основному є дрібні жуки, личинки мотиля та інших безхребетних, які живуть як на поверхні ґрунту, так і під його поверхнею.

Розмноження

Пісочник малий розмножується на відкритих піщаних ділянках річок. Цей вид також зустрічається в різних типах середовищ існування, перетворених людиною, таких як звалища або гравійні ями. Під час висиджування яєць і вирощування пташенят дорослі використовують хитрість. У момент небезпеки вони імітують вивих крила. Така поведінка відволікає потенційних хижаків від молодняку та гнізда.

Гніздування

Пісочник будує гніздо на землі. Насправді це просто діра в піску. Самка відкладає 4 замасковані яйця, які розташовані симетрично з вужчим кінцем до центру гнізда.

Little ringed plover

Charadrius dubius

Description

An inconspicuous, well-camouflaged bird found in the valleys of our rivers. Body length is about 16 cm. Its white belly and fawn back mask it well in its surroundings. The plumage of the little ringed plover consists of a black collar and a black mask passing over the eye and head. The forehead is white. A characteristic feature is a dark beak and a yellow ring around an eye.

Habitat

This bird can be spotted all over the country. Associated with sandy and gravel habitats near rivers, lakes, fishponds and other reservoirs – anywhere it can find a fragment of sand, sheltered by plants. It migrates to Poland in March / April. It begins its autumn migration in August, but these birds can still be observed in late autumn.

Lifestyle

Outside the breeding season, the little ringed plover spends its time mainly hunting. Its food is mostly small beetles, bloodworm larvae and other invertebrates located both on the ground and below its surface.

Breeding

The little ringed plover breeds in open sandy areas of rivers. This species also occurs in various types of habitats transformed by humans, such as landfills or gravel pits. When incubating eggs and raising chicks, adults use a trick. At the moment of danger, they simulate a wing dislocation. Such behavior draws potential predators away from the young and the nest.

Nesting

The little ringed plover builds a nest on the ground. It's actually just a hole in the sand. The female lays 4 eggs of colour similar to the surroundings, which are arranged symmetrically with the narrower end towards the center of the nest.

Пісочник великий, зуйок великий, галстучник

12

Charadrius hiaticula

Опис

Вид пісочника великого трохи більший за пісочника малого. Загальне оперення обох видів схоже. Довжина тіла близько 18 см. Білий живіт і буро-сіра спина. Чорний комір на грудях, що перекриває шию, і чорна маска з білим чолом. Характерною рисою пісочника великого є помаранчевий дзьоб з чорним кінчиком і білою бровою.

Поширення

Зустрічається переважно на пляжах і на піщаних берегах у долинах таких річок, як Вісла, Буг і Нарев, а також на узбережжі. Це мігруючий вид, який прибуває в березні / квітні і відлітає у вересні та жовтні.

Спосіб життя

Пісочник великий харчується личинками мотиля та іншими безхребетними, яких він знаходить у заболоченому ґрунті. Велику частину часу птахи витрачають на пошук корму. Інтенсивний збір їжі є результатом необхідності накопичення достатніх запасів жиру, що необхідно під час далеких польотів.

Розмноження

У період відкладання яєць і вирощування пташенят, щоб захистити потомство, птахи імітують перелом крила, кульгаючи та спотикаючись на піску. Це відвертає увагу хижаків, які шукають легку здобич. Коли батьки відводять загрозу на безпечну відстань, вони злітають.

Гніздування

Птахи викопують яму в піску, в яку відкладає 4 яйця. За кольором вони нагадують навколишнє середовище проживання. Вони ряболисті й зливаються з оточенням. Птахи по черзі висиджують їх протягом 24 днів. Пташенята покидають гніздо незабаром після вилуплення. Поки вони не стануть незалежними, батьки піклуються про них протягом 25 днів.

Ringed plover

Charadrius hiaticula

Description

This species of plover is slightly larger than the little ringed plover. The overall plumage of both species is similar. Body length is about 18 cm. Common ringed plover has white belly and fawn back. In addition, it has hlack collar along the chest, reaching to the neck and a black mask with a white forehead. A characteristic feature of a common ringed plover is an orange beak with a black tip and a white eyebrow.

Habitat

Found mainly on beaches and sandbanks in the valleys of rivers such as the Vistula, Bug and Narew, and on the coast. It is a migratory species that arrives in March / April and flies away in September and October.

Lifestyle

Ringed plover feeds on the larvae of bloodworms and other invertebrates, which it finds in the boggy ground. Birds spend a great deal of their time on hunting. Intensive gathering of food results from the need to accumulate adequate reserves of fat, which is necessary during long-distance flights.

Breeding

In the period of hatching eggs and raising chicks, in order to protect the offspring, these birds simulate wing fracture by limping and stumbling on the sand. This draws the attention of predators looking for easy prey. When the parents draw the predator to a safe distance from the nest, they escape immediately.

Nesting

Birds dig a hole in the sand into which the female lays 4 eggs. They resemble the surrounding habitat in color. They are speckled and blend in with their surroundings. Birds alternate incubation for 24 days. Chicks leave the nest shortly after hatching. Until they become independent, both parents look after them for 25 days.

Кульон великий

Numenius arquata

Опис

Найбільший представник ряду сивкоподібних. Довжина тіла - 48-57 см. Загальне забарвлення чорно-коричневе з сильними штрихами по всьому тілу. Характерною рисою є довгий дзьоб, загнутий донизу. Він видає довгі свистки, які в період розмноження створюють швидкий вібруючий шум наприкінці пісні.

Поширення

Основною територією поширення є відкриті простори річкових долин з величезними луками, які є місцем проживання цього виду. Рідкісний, але зустрічається у відповідних біотопах.

Спосіб життя

Харчується безхребетними, яких іноді знаходить дуже глибоко під поверхнею. У м'якому ґрунті він витягує їх зі значних глибин своїм довгим дзьобом. Поза періодом розмноження живуть невеликими групами, що складаються з кількох або десятків особин.

Розмноження

3 березня по серпень ми зустрічаємо кульона на територіях розмноження. Гніздяться поодиноко, хоча у сприятливих місцях існування кілька пар можуть гніздитися тісно разом.

Гніздування

Як і більшість сивкоподібних, кульони відкладають 4 яйця у невелику ямку в землі, вистелену травою. Яйця висиджують 28 днів. Пташенята покидають гніздо одразу після вилуплення. Однак незалежності вони досягають лише через 40 днів.

Eurasian curlew

Numenius arquata

Description

The largest plover found in Poland, with a body length of 48-57 cm. The overall plumage is black and brown with numerous stripes all over the body. A characteristic feature is a long beak bent downwards. It makes prolonged whistles which, during the breeding season, make quick vibrating noises at the end of the song.

Habitat

The main area of occurrence is the open space of river valleys with vast meadows, which are the habitat of this species. This bird is very rare, but can be found in relevant biotopes.

Lifestyle

It feeds on invertebrates that are sometimes very deep underground. Eurasian curlew extracts them from considerable depths with its long, innervated beak. Outside the breeding season, it can be observed in groups consisting of several or a dozen individuals.

Breeding

The curlew can be spotted in the breeding territories from March to August. They nest individually, although in favorable habitats several pairs may nest closely together.

Nesting

Like most plovers, curlews lay 4 eggs in a small hole in the ground, filled with grass. The eggs are incubated for 28 days. The chics leave the nest immediately after hatching. However, they achieve independence only after 40 days.

Крячо́к мали́й Sternula albifrons

Опис

Довжина тіла нашого найменшого крячка становить близько 23 см. Має короткий з виступами хвіст. Верхівки крил і спина сірі, нижня сторона тіла біла. Птах має чорну маску, що перекриває голову. Характерною рисою цього виду є білий лоб. Дзьоб і ноги жовті.

Поширення

Зустрічається на піщаних островах, пляжах і затоках у долинах річок. Він також зустрічається на пляжах узбережжя Балтійського моря. Поза періодом розмноження його можна спостерігати над різними типами водойм, де він харчується. Це мігруючий вид, який живе тут з квітня по жовтень.

Спосіб життя

Харчується переважно дрібними водними безхребетними та дрібними рибами, на яких полює з повітря, зависаючи над водою. Коли він помічає здобич, пірнає вниз, щоб зловити її.

Розмноження

Вид птахів, що розмножуються колоніями на піщаних пляжах. Гніздування починається досить пізно. Це пояснюється високим рівнем води в річках та відсутністю зручних місць для розмноження.

Гніздування

3 травня по липень самка відкладає 2-3 крапчастих яєць у ямку, викопану в піску. Яйця висиджуються близько 21

дня. Пташенята залишаються біля гнізда, поки не стануть незалежними, приблизно через 20 днів. Обидва батьки несуть відповідальність за вигодовування і догляд за пташенятами.

Little tern

Sternula albifrons

Description

The smallest tern in Poland. Its body is about 23 cm long. It has a short, forked tail. The upper part of the wings and the back are gray, the underside of the body is white. The bird has a black mask overlapping the head with a white forehead. A white forehead is a characteristic feature of this species. The beak and legs are yellow.

Habitat

It can be spotted on sandy islands, beaches and backwaters in river valleys. It is also found on the beaches of the Baltic coast. Outside the breeding season, it can be observed near various types of water reservoirs, where it looks for feed. It is a migratory species that can be seen in Poland from April to October.

Lifestyle

It feeds mainly on small aquatic invertebrates and small fish, which it hunts from the air, hovering over the water. When it spots a prey, it dives down, sometimes underwater to catch food.

Breeding

A species of bird that breeds colonies on sandy beaches. It starts breeding quite late. This is due to the high level of water in the rivers and the lack of convenient breeding sites.

Nesting

From May to July, the female lays 2-3 speckled eggs in a hole dug in the sand. The eggs hatch for about 21 days. The chicks remain near the nest until they become independent after about 20 days. Both parents are responsible for incubating the eggs and caring for the chicks.

Крячок чорний Chlidonias niger

Опис

Невеликий крячок з довжиною тіла близько 24 см. Стрункий силует і клиноподібний хвіст - загальна характеристика крячка. Голова і тіло цього виду чорні. Крила і хвіст темносірі. Дзьоб і ноги завжди темні.

Поширення

Поширений у низинах. Спостерігається біля більшості річок, озер та ставків у період з квітня по жовтень, де шукає їжу. Поза сезоном розмноження його також можна побачити на узбережжі.

Спосіб життя

Живе колоніями. Він часто сідає на предмети, що стирчать з води. Любить перебувати на пляжах у долинах річок. Він летить низько над водою, часто змінюючи напрямок польоту. Ширяє в польоті, шукаючи крихітних безхребетних, які є основною їжею цього виду. Птахи рідше ловлять дрібну рибу. У разі загрози колонії чорні крячки спільно нападають на хижака, пікірують назустріч йому, іноді клюючи його в голову.

Розмноження

Крячок чорний створює колонії для розмноження, що складаються з кількох десятків, а то й декількох сотень пар. Сезон розмноження починається у квітні-травні. Колонії розташовані на плавучих рослинних платформах, таких як водяний різак або інша плаваюча рослинність. Під час спарювання самець часто дає своїй партнерці рибу, що спонукає самку до спарювання.

Гніздування

Гніздо зроблено з трави, розміщується на плаваючих рослинах таким чином, щоб зберегти його внутрішню частину сухою. Самка відкладає 2-3 темно-коричневих плямистих яйця, які обидва птахи висиджують протягом 16 днів. Пташенята стають незалежними через 28 днів.

Black tern

Chlidonias niger

Description

A small tern with a body length of about 24 cm. The general distinctive features of terns are slender silhouette and forked tail. Both head and body of the species are black, whereas wings and tail are dark gray. Beak and legs are always dark.

Habitat

Black terns are popular in the lowlands. They can be spotted by most rivers, lakes and oxbow lakes in the period from April to October, where they look for food. Outside the breeding season, they can also be seen on the coast.

Lifestyle

It lives in groups (so-called cotillions). It often rests on objects sticking out of the water. It likes to hang out on the beaches in river valleys. It flies low over the water, frequently changing its flight direction. It hovers in the flight, looking for tiny invertebrates that are the main food of this species. Less frequently, terns catch small fish. In the event of a threat in the cotillion, black terns jointly attack the predator by diving towards it, sometimes pecking it on the head.

Breeding

Black tern creates breeding colonies consisting of several dozen or even several hundred pairs. The breeding season begins in April / May. Colonies are established on floating plant platforms such as water pineaples or other floating plants. During courtship process, males often give their partners a fish, which encourages the females to mate.

Nesting

Nests mostly made of grass, placed on a floating part of the plant to keep its interior dry. The female lays 2-3 dark brown spotted eggs, which both male and female birds incubate for 16 days. Chicks become independent after 28 days.

Пугач палеарктичний або пугач звичайний

16

Bubo bubo

Опис

Наш найбільший пугач. Розмах крил пугача - близько 140-170 см. Це могутній птах з довжиною тіла близько 70 см. Голова птаха велика і кругла з характерними пір'яними «вушками», які нахилені назовні. Крила округлі, а хвіст короткий. Дорослі птахи жовтувато-бурі з темним вкрапленням. Пугачі звичайні мають виразні помаранчеві риски.

Поширення

Рідкісний вид, що зустрічається на ізольованих водно -болотних угіддях у низинах. Ви можете познайомитися з ним на Поліссі біля Поліського національного парку (Poleski Park Narodowy). Зустрічається також у горах.

Спосіб життя

Вдень він ховається на деревах або серед скель. Це нічний вид. Летить тихо і повільно. Як один з найбільших хижаків, він полює на велику здобич; їжаки, зайці, птахи. Іноді інші хижі птахи, такі як канюк або інші види сов, стають жертвою пугача.

Розмноження

В кінці зими в січні-лютому, а іноді і на початку березня відбувається токування цих птахів. Під час цього процесу можна почути голосне, характерне дзижчання пугача. Токування проходить, зазвичай, вночі. Однак не всі місця, де можна почути пугача, є місцем розмноження цього виду.

Гніздування

Зводить гніздо на скельному виступі або на землі у важкодоступних, лісистих, болотистих місцевостях. Самки можуть відкладати яйця з лютого. Зазвичай їх 3-4, і їх висиджують протягом 35 днів. Обоє батьків доглядають пташенят близько 55 днів у гнізді, а потім близько 100 днів поза гніздом.

Eurasian eagle-owl

Bubo bubo

Description

The biggest owl in Poland. The wingspan of the eagle-owl is about 140-170 cm. It is a powerful bird with a body length of about 70 cm. The bird's head is large and round with characteristic feather ears. The wings are rounded and the tail is short. Adult birds are yellowish brown with dark stripes. Eagle-owls have distinct orange irises.

Habitat

This species is very rare and can be found in isolated wetlands in the lowlands. You can spot it Polesie near the Poleski National Park. It is also found in the mountains.

Lifestyle

During the day, it remains hidden on trees or between rocks. It is a typical nocturnal animal. It flies quietly and slowly. As one of the largest predators, it hunts large prey; hedgehogs, hares, birds. Occasionally, it hunts other birds of prey, such as buzzards or other types of owls.

Breeding

The courtship display occurs in the late winter - January / February and sometimes in early March. During the courtship you can hear loud, characteristic humming of the eagle owl. The courtship takes place at night. However, not all places where you can hear the eagle owl are breeding grounds for this species.

Nesting

Eurasian eagle owl builds a nest on a rocky ledge or on the ground in hard-to-reach, forested, swampy areas. Females can lay eggs from February. Usually there are 3-4 of them and they are incubated for 35 days. The chicks are looked after by both parents for about 55 days in the nest, and then for about 100 days out of the nest.

Опис

Одна з найбільш екзотично забарвлених наших птахів. Голова, тіло і спина мають оранжево-коричневий колір. Крила закруглені чорно-білими смугами. Короткий чорний хвіст з білою смугою. На голові є характерний оранжево-коричневого кольору чуб з чорним кінчиком, який підіймається в моменти тривоги або хвилювання.

Поширення

Мешкає на пасовищах і сухих луках від низовин до нагір'я. Ви можете зустріти його в паркових зонах і на узліссях.

Спосіб життя

Перелітний вид. Прилітає в кінці квітня і відлітає у вересні. Одуди живуть поодинці поза сезоном розмноження. Незважаючи на барвисте забарвлення, його не просто знайти. Одуд сигналізує про свою присутність характерним гучним голосом: «ум-ум-ум» або «уд-уд-уд». З цієї причини в розмовній мові серед людей у сільській місцевості, які спостерігають з цим птахом, можна зустріти термін «вудвуд».

Розмноження

3 квітня по червень самка відкладає 5-8 білих яєць, які сама висиджує 16 днів. У цей період її годує самець. Птахи приводять по одному виводку на рік. Після вилуплення пташенят обидва батьки годують їх приблизно місяць. Поза гніздом вони ще кілька днів доглядають за молодняком. Цей вид виробив цікавий захисний механізм. У надзвичайній ситуації пташенята викидають жирний і смердючий послід, який ефективно стримує хижаків.

Гніздування

Одуди часто вибирають місце для свого гнізда поблизу населених пунктів. Іноді вони являють собою дупла у розлогих вербах, що ростуть уздовж польових або сільських доріг. Рідше вони будуть гніздитися в норах. Одуд також любить використовувати старі предмети. Виводки бували, наприклад, у старому чайнику.

Eurasian hoopoe

Upupa epops

Description

One of the most exotic-coloured birds found in Poland. Its Head, body and back are rusty-brown. The wings are rounded with black and white stripes. The tail is short, black with white stripe. On hoopoe's head there is a characteristic rusty tip with a black ending, which is raised in the moments of anxiety or excitement.

Habitat

It lives in areas of pastures and dry meadows from lowlands to upland areas. You can meet them in park areas and in overexposed forests.

Lifestyle

It is a migratory species. Arrives in late April and flies away in September. Outside the breeding season it lives alone. Despite the colorful colouration, it is not easy to spot. It signals its presence with a characteristic loud voice, woop-woop-woop. For this reason, in the colloquial language among people in the countryside who have contact with this bird, you can meet the term "wooper".

Breeding

From April to June, the female lays 5-8 white eggs, which are incubated for 16 days. During this period, the female is fed by a male. Birds produce one brood a year. After the chicks hatch, both parents feed them for about one month. Outside the hollow, they look after the young for a few more days. This species has developed an interesting defense mechanism. In an emergency, the chicks gush out greasy and smelly droppings, which effectively deter even the most skillful predators.

Nesting

Hoopoes often choose a place for their nest near human settlements. The nests are located in the hollows of the headed willows growing along alleys along field or country roads. Less often they will set a nest in burrows. It also uses anthropogenic elements. There are broods, e.g. in an old kettle.

Дятел трипалий Picoides tridactylus

Опис

Найбільш незвичайний дятел, що поширений у Польщі та в Україні. У нього всього три пальці, два направлені вгору і один - вниз. Строкате забарвлення тіла відрізняється від інших строкатих дятлів, що зустрічаються наших країнах. Трипалий дятел має характерну білу пляму на спині та біле черевце. Крила -- в чорно-білу смужку. У самців на лобі жовта пляма.

Поширення

Основним і найбільш численним ареалом поширення є Біловезька Пуща, хоча він зустрічається й в інших регіонах країни. Його можна зустріти на деревах з великою часткою мертвої ялини. Цей вид збільшує свою чисельність в період спалаху короїда, тому що короїд - основна їжа цього виду.

Спосіб життя

Вмираючі ялини є основним живильним місцем дятла трипалого. Він шукає короїдів на різних стадіях розвитку: він поїдає як дорослих особин, так і їх личинок. Дятел доповнює свій раціон іншими видами жуків, яких знаходить під корою мертвих дерев.

Розмноження

Самка відкладає 4-6 білих яєць у гнізді, захованому в дуплі, які висиджуює протягом 12-14 днів. Молоді трипалі дятли залишають дупло менш ніж за місяць, але протягом наступного місяця вони перебувають під опікою батьків.

Гніздування

Гніздо знаходиться в дуплі, що знаходиться найчастіше у мертвій ялині. Висота порожнини може бути різною. Зазвичай воно знаходиться в декількох метрах над землею, але дупла були знайдені як близько до землі, так і на висоті декількох метрів.

Eurasian three-toed woodpecker

Picoides tridactylus

Description

The most unusual woodpecker found in Poland and Ukraine. It has only three fingers, two pointing up and one pointing down. The dappled color of the body differs from other varicoloured woodpeckers found in Poland and Ukraine. The three-toed woodpecker is characterized by a white spot on its back and a white belly. The wings are black with white stripes. Males have a yellow spot on the forehead.

Habitat

The main and most numerous area of occurrence is the Białowieża Primeval Forest, although it is also found in other regions of the country. It can be found in stands with a large share of dead spruce. This species increases in numbers during the period of the bark beetle outbreak, as the bark beetle is the main food of this species.

Lifestyle

Dying spruces are the main feeding grounds for the threetoed woodpecker. It looks for bark beetles at various stages of development. It eats both adult insects and their larvae. Threetoed woodpecker supplements its diet with other species of beetles found under the bark of dead trees.

Breeding

The female lays 4-6 white eggs in the nest hidden in the hollow. The eggs are incubated for 12-14 days. Young three-toed woodpeckers leave the hollow after less than a month, but for the next month they are under the care of their parents.

Nesting

The nest is located in a hollow carved mostly in a dead spruce. The height of the hollow location can be variable. Usually, it is a few meters above the ground, but hollows were found close to the ground as well as at a height of more than ten meters.

Дя́тел звича́йний або дя́тел вели́кий строка́тий

Dendrocopos major

Опис

Один з п'яти видів строкатих дятлів. Його відмінна риса - малюнок на шиї, що утворює чорний Х. У самців на потилиці є маленький червоний прямокутник. Подібні види – малий строкатий дятел (дуже маленький дятел), середній строкатий дятел (з повною червоною шапочкою), білоспинний дятел (з чітко білою спиною), білошийний дятел (з чорним "S") візерунком на шиї.

Поширення

Поширений від низин до гір. Зустрічається на всіх типах місцевостей, де є дерева достатньої товщини, в яких він може створити дупло.

Спосіб життя

Він харчується різними типами безхребетних, яких знаходить під корою та всередині відмерлих гнилих стовбурів. Видобуває їх завдяки своєму міцному дзьобу та надзвичайно довгому липкому язичку, яким він проникає у найглибші закутки відкритого стовбура. Взимку в раціоні є насіння сосни або ялини. Тоді можна знайти так звані кузні, тобто місця, які великий дятел використовує для розколювання шишок. Зазвичай, це тріщина в стовбурі дерева, де птах надійно кріпить шишку і розколює її дзьобом, витягуючи насіння.

Розмноження

У період з квітня по червень самка відкладає 4-6 білих яєць, які висиджує протягом 12 днів. Догляд за пташенятами здійснюють обоє батьків. Молоді птахи вилітають з дупла через 25 днів. За межами дупла батьки ще два тижні доглядають за молодняком.

Гніздування

Гніздиться в дуплах, розташованих на різній висоті, у різних типах дерев. Були знайдені дупла, розташовані на відстані менше 0,5 м над землею. У період годування молодняк дуже галасливий, тому його дупло легко знайти і позначити.

Great spotted woodpecker

Dendrocopos major

Description

One of the five varicoloured species of woodpeckers. Its distinctive feature is the drawing on the neck forming a black 'X'. There is a small red rectangle on the back of the head of the males. Similar species are the lesser spotted woodpecker (very small woodpecker), middle spotted woodpecker (with a full red cap and carmine undercap), white-backed woodpecker (with a clearly white back), white-necked woodpecker (with a black "S" on the neck).

Habitat

Spread from lowlands to the mountains. It occurs in all types of forests, where there are trees of sufficient thickness, in which it can form a hollow.

Lifestyle

It eats various types of invertebrates, which it finds under the bark and inside dead rotten trunks. It extracts them thanks to its strong beak and an extremely long sticky tongue, which is used to penetrate into the deepest nooks and crannies in the opened trunk. In winter, the diet consists of pine or spruce seeds. You can then find the so-called forges, i.e. places that the great woodpecker uses to split cones. This is usually a crack in the tree trunk where the bird stiffly positions the cone and cleaves it with its beak, extracting the seeds.

Breeding

In the period April-June, the female lays 4-6 white eggs which are incubated for 12 days. Both parents take care of the chicks. Young birds fly out of the hollow after 25 days. Outside the hollow, the parents look after the young for two more weeks.

Nesting

It nests in hollows situated at different heights, in various types of trees. Hollows located even less than 0.5 m above the ground were found. During the feeding period, the young are very noisy, so it is easy to locate and mark their hollow.

Coвá cíра Strix aluco

Опис

Найпоширеніша сова в Польщі та в Україні. Птах середнього розміру з довжиною тіла близько 40 см і розмахом крил 1 метр. Самець і самка мають однакове забарвлення. У них немає статевого диморфізму. Оперення сіре або бурокоричневе з чорним малюнком.

Поширення

Живе як у великих лісових масивах, так і в паркових насадженнях. Зустрічається також у житлових будинках.

Спосіб життя

Типовий нічний вид сови. Вдень вона ховається у дуплі або притискається до стовбура дерева. Часом інші птахи знаходять сплячу сову. Потім вони колективно подають сигнал тривоги, літаючи довкола. Це простий спосіб знайти цей та інші види нічних сов, які зазвичай важко знайти через маскувальне оперення. Сова полює на дрібних ссавців і птахів як на землі, так і під час польоту. Іноді вона полює на кажана.

Розмноження

Сови сірі розмножуються рано. Вже в кінці грудня і січні можна зустріти птахів на територіях розмноження. Ви можете почути характерні гудки самця і відгук голосу самки. Самка відкладає в гніздо 4-5 білих круглих яєць і висиджує їх протягом 29 днів. У дуплі пара птахів годує молодняк протягом місяця. Вийшовши з гнізда, молода сова сіра залишається під опікою батьків близько 90 днів.

Гніздування

Гніздиться в дуплах або на димоходах. Підкладка відсутня всередині гнізда. Яйця лежать на порожньому субстраті, іноді між розкиданими гранулами.

Tawny owl

Strix aluco

Description

The most common owl in Poland and Ukraine. Medium-sized bird with a body length of about 40 cm and a wingspan of 1 meter. The colour of feathers of both males and females are similarly colored. There is no sexual dimorphism. The plumage is gray or rusty brown with a black pattern.

Habitat

It occurs both in large forest complexes and park trees. It is also found in residential buildings. It is the most common species of owls in Poland and Ukraine.

Lifestyle

A typical nocturnal owl. During the day, it remains hidden, in a hollow or snuggled against a tree trunk. Sometimes other birds will find a sleeping owl. Then they collectively sound the alarm, circling it. It is an easy way to find this and other nocturnal owl species that are normally difficult to observe due to their masking plumage. It hunts small mammals and birds both on the ground and during the flight. It sometimes hunts a bat.

Breeding

Tawny owls breed early. At the end of December and in January, you can spot the birds in their breeding territories. You can hear the characteristic hoots of the male and the wailing voice of the female. The female lays 4-5 white round eggs in the nest and incubates them for 29 days. In a hollow, a pair of birds feeds the young for a month. After leaving the nest, the young tawny owl remains under the care of its parents for about 90 days.

Nesting

Nests are located mostly in hollows or chimneys. The lining is missing inside the nest. The eggs lie on an empty ground, sometimes between scattered pellets.

Чайка чубата

Vanellus vanellus

Опис

Один з найхарактерніших і найпомітніших сивкоподібних наших країн. Чорно-білий птах середнього розміру з широкими округлими крилами. Характерною рисою чайки чубатої є її довгий кінчик чуба. Хвіст короткий і білий з чорною смужкою на кінчику. Верх тіла і волани 1 -го та 2 -го ряду чорні, а живіт -- білий.

Поширення

Поширений по всій Польщі та в Україні, хоча через напади хижаків його кількість явно скоротилася за останні роки. У минулому цей вид асоціювався майже виключно з ділянками вологих луків у долинах річок. В даний час чайок чубатих часто можна спостерігати на орних полях, де вони розмножуються, наприклад, на полях молодої кукурудзи.

Спосіб життя

Це мігруючий вид, який з'являється наприкінці лютого та березні. Найчастіше ми можемо спостерігати чайок чубатих невеликими зграями. У період розмноження вона зустрічається як у водно-болотних угіддях, так і на оброблених полях. З липня птахи концентруються у великих кочових зграях, які іноді налічують кілька сотень особин. Вони поїдають різні види безхребетних, які зустрічаються на поверхні ґрунту.

Розмноження

Птахи розмножуються дуже рано, навіть у березні, коли на полях і луках ще є сніг. Самка відкладає 4 оливковочорних крапчастих яйця і висиджує їх протягом 24 днів. Пташенята покидають гніздо, як тільки вилупляться. Батьки доглядають за ними протягом місяця, поки вони не стануть незалежними.

Гніздування

Гніздо лежить на землі. Це невелика яма, вистелена кількома травинками. Здалеку можна побачити, як птах насиджує яйця. Однак саме гніздо добре замасковане, і якщо дорослу особину відлякають, його не так просто знайти.

Northern lapwing Vanellus vanellus

Description

One of the most characteristic and most observed seedlings in our country. A medium-sized, black-and-white bird with wide rounded wings. A characteristic feature of the northern lapwing is its long feather tip. The tail is short and white with a black stripe on the tip. The top of the body and the both the primaries and secondaries of the flight feathers are black, while the belly is white.

Habitat

Can be found in Poland and Ukraine, although due to predatory pressure (among other things), its number has significantly

decreased in recent years. In the past, the species was associated almost exclusively with areas of wet meadows in river valleys. Currently, lapwings can often be observed in arable fields, where it breeds, for example, in the fields of corn.

Lifestyle

It is a migratory species that appears in Poland in the late February and March. We can most often observe lapwings in small deceits. During the breeding season, it occurs both in wetlands and cultivated fields. Since July, the birds concentrate in large nomadic deceits, sometimes consisting of several hundreds of birds. It eats various types of invertebrates found on the surface of the ground.

Breeding

Birds breed very early, even in March, when there is still snow on the fields and meadows. The female lays 4 olive eggs with black spots and incubates them for 24 days. Hatchlings leave the nest as soon as they hatch. Parents look after them for a month until they become independent.

Nesting

Nest is located on the ground. It is mostly a small hole in the ground, filled with a few blades of grass. From a distance you can spot the bird incubating its eggs. However, the nest itself is hidden well and, after scaring the adult off, it's not that easy to find.

Баранець звичайний або бекас

Gallinago media

Опис

Один з найбільш потайних видів сивкоподібних. Поза періодом розмноження його практично неможливо помітити. Великий бекас має світло-коричневе оперення з темно-коричневими плямами і смугами. У нього довгий прямий чорний, біля основи сірий дзьоб. Короткий хвіст з характерними білими перами. Злітає в крайньому випадку, іноді майже з-під ніг.

Поширення

Зустрічається у вологих та заболочених річкових долинах. Рідкісний у нашій країні гніздовий вид. Одна з найчисельніших популяцій знаходиться в Бібжанських болотах (біля міста Августів, Польща). Менші ареали поширення баранця звичайного знаходяться як Польщі, так і в України.

Спосіб життя

Баранець звичайний – мігруючий вид. У період розмноження, найчастіше в травні, характерні колективні токування баранця відбуваються у зручних місцях проживання. Токування є постійними і часто використовуються протягом багатьох років. Під час цього періоду самці видають голосний тремтливий звук. Видаючи звук, вони набирають повітря і піднімають сильно надуті груди. Вони також розпускають хвіст і крила, часто стрибаючи вгору-вниз. Баранець звичайний або бекас харчується дрібними безхребетними (дощовими черв'яками, павуками, равликами).

Розмноження

Самка відкладає 4 оливково-зелених, сильно строкатих яйця. Період інкубації складає близько 25 днів. Пташенята покидають гніздо відразу після вилуплення. Вони залишаються під опікою батьків, поки не стануть незалежними, приблизно, через 1,5 місяці.

Гніздування

Гніздо розташоване на землі, на сухій землі, в низькій рослинності. Його вистеляють невеликою кількістю трави.

Great snipe

Description

One of the most hidden seedlings. Almost impossible to spot outside the breeding season. Great snipe has light brown plumage with dark brown spots and lines. It has a long, straight and innervated beak. Short tail with characteristic white brakes. It flies away as a form of last resort, sometimes almost from under the feet.

Habitat

It occurs in wetlands and marshy river valleys. A rare breeding species in Poland. One of the biggest populations is located in the Biebrza marshes. Smaller breeding grounds of the great snipe are located in Poland and Ukraine.

Lifestyle

Great snipe is a migratory species. During the breeding season, most often in May, characteristic collective courtship display of great snipe take place in convenient habitats. The places of courtship are permanent and often used for many years. During the courtship, males make an unusual wheezing, rattling voice. While doing it, they draw air and raise their highly inflated chest. They also spread tail and wings, often jumping up and down. Great snipe feeds on small invertebrates (earthworms, spiders, snails).

Breeding

The female lays 4 olive green, strongly mottled eggs. It incubates them for about 25 days. Chicks leave the nest right after hatching. They stay under the care of their parents until they learn how to fly, after about 1.5 months.

Nesting

The nest is located on a dry ground, among plants of low height. It is filled with a few blades of grass.

Бугай водяний Botaurus stellaris

Опис

Птах середнього розміру з сімейства чаплевих, довжина тіла -- 75 см. Коричневе оперення з темними смугами в темних плямах. Дзьоб довгий і прямий. Ноги і хвіст короткі, а крила округлі.

Поширення

Бугай водяний віддає перевагу великим заростям очерету, як біля озер, так і біля ставків чи боліт.

Спосіб життя

Занепокоєні птахи витягають шию і дзьоби вгору, хитаються під ритм хитання очерету. Бугай водяний полює способом, характерним для чаплі, застигаючи нерухомо і чекаючи на здобич. Він поїдає дрібних тварин, спійманих на мілководді або на поверхні води.

Розмноження

У період квітня-червня самка відкладає 5-6 бурих яєць. Період інкубації становить близько 24 днів. Самка піклується про пташенят. Після вилуплення пташенята залишаються біля гнізда і стають незалежними через 2 місяці.

Гніздування

Гніздо з очерету, розташоване трохи вище води у щільних купках рослинності у важкодоступному місці.

Bittern

Botaurus stellaris

Description

Medium-sized bird from the heron family, its body length is about 75 cm. The plumage is brown with dark spots that form linear streaks. The beak is long and straight. Its legs and tail are short and its wings are rounded.

Habitat

It prefers wide reed beds, both by lakes and fish ponds or oxbow lakes.

Lifestyle

Alarmed birds stretch their necks and beaks upwards, swaying to the rhythm of the swaying reeds. It hunts in a manner characteristic for a heron, freezing motionless and waiting for its prey. It eats small animals caught in shallow water or on the surface.

Breeding

In April-June, the female lays 5-6 brown eggs. It incubates them for about 24 days. The female takes care of the chicks. After hatching, the chicks stay near the nest and become independent after 2 months.

Nesting

A nest made of reeds, located just above the water in dense clumps of plants in a hard-to-reach place.

Шулі́ка руди́й

Milvus migrans

Опис

Птах довжиною тіла близько 65 см і розмахом крил у 155 см. Дуже характерний вид хижого птаха. Володіє струнким силуетом, довгими вузькими крилами і хвостом з виступами. Тулуб і верх хвоста руді. Низ крил – білий. Літає легко і делікатно.

Поширення

Поширений на просторих низинах. Шуліка рудий часто живе поблизу озер, рибних ставків і річок. Цей вид, однак, на відміну від шуліки чорного, в значно менше пов'язаний з водоймами. Шуліку рудого ми зустрінемо також на сільськогосподарському ландшафті, де він охоче полює на відкритих просторах полів.

Спосіб життя

Є мандрівним видом, прилітає у березні. Охоче харчується падаллю. Крім того полює на невеликих хребетних і безхребетних.

Розмноження

Самка відкладає 2-3 білих, крапчастих яйця, які висиджує близько 33-35 днів. Молодняк покидає гніздо після приблизно 2-х місяців.

Гніздування

Гніздо, побудоване з гілок, вистелене травою. Крім того, в гнізді шуліки рудого можна знайти сміття таке як рекламки, газети і т.п.

Black kite

Milvus migrans

Description

A bird with a body length of about 65 cm and a wingspan of 155 cm. A very distinctive species of bird of prey. It has a slender figure, long narrow wings and an forked tail. Body and top of the tail are red. The underside of the wings is white. The flight is relatively light and gentle.

Habitat

It occurs in the area of lowlands. Red kites often live near lakes, fishponds and rivers. However, this species, unlike the black kite, is much less associated with aquatic habitats. The red kite can also be found in the agricultural landscape, where it likes to hunt in the open fields.

Lifestyle

It is a migratory species; it appears in Poland in March. It eagerly eats carrion. In addition, it hunts small vertebrates and invertebrates.

Breeding

The female lays 2-3 white speckled eggs, which are being incubated for around 33-35 days. The young leave the nest after about 2 months.

Nest

The nest is made of sticks and is filled with grass. In addition, in the nest of the red kite you can find rubbish such as bags, newspapers, etc.

Каню́к звича́йний, полови́к

Buteo buteo

Опис

Найпоширеніший хижий птах у Польщі та в Україні, з розмахом крил близько 120 см і довжиною тіла 55 см. Темнокоричневе забарвлення зі світлішою нижньою стороною крил. Однак цей вид зустрічається у багатьох кольорових гамах. Є майже білі особини.

Поширення

Його можна зустріти по всій країні. Зустрічається як у лісових районах, так і в сільськогосподарському ландшафті, де може встановлювати гнізда на поодиноких деревах. Його також можна спостерігати в долинах річок і на величезних луках з розлогими деревами.

Спосіб життя

Основний харчовий компонент канюків – гризуни: полівки та миші, яких витягує з довколишніх дерев. Часто полює, зависаючи над землею на невеликій висоті.

Розмноження

У квітні-травні самка відкладає 3-4 яйця синього кольору, вкритих бурими плямами. Період інкубації яєць -- 1 місяць. Пара птахів годує пташенят у гнізді ще місяць. Вийшовши з нього, молоді птахи знаходяться під опікою батьків ще близько 2 місяців.

Гніздування

Гніздо зазвичай розташоване у кронах дерев. Воно зроблене з невеликих гілок і вкрите всередині травою.

Common buzzard

Buteo buteo

25

Description

The most common bird of prey in Poland and Ukraine, with a wingspan of about 120 cm and a body length of 55 cm. The colour of the feathers is mostly dark brown with a lighter underside of the wings. However, this species occurs in many color varieties. There are also almost white buzzards.

Habitat

You can meet him all over the country. It occurs both in forest areas and in agricultural landscape, where it can establish nests on single trees. It can also be observed in river valleys and in vast meadows with clumps of trees.

Lifestyle

The main food components of common buzzards are rodents; voles and mice. Common buzzards is looking out for them from the nearby trees. It often hunts hanging above the ground at a low height.

Breeding

In April-May, the female lays 3-4 eggs, which are blue and covered with brown spots. The eggs are incubated for a month. A pair of

birds feed the chicks in the nest for another month. After leaving it, the young birds are cared for by their parents for about 2 months.

Nesting

The nest is usually located in the canopy of trees. It is made of small branches and filled with grass inside.

Яструб великий

Accipiter gentilis

Опис

Птах середнього розміру, з довжиною тіла близько 55 см і розмахом крил близько 110 см. Дорослі птахи сірі з більш темною спиною. Груди сильно смугасті. Молоді птахи бурого кольору з довгастими плямами на грудях. Поперемінно активний та ковзаючий політ. Яструби не кружляють, як інші хижі птахи.

Поширення

Зустрічається від низовин до верхньої межі лісів у горах. Пов'язаний з густими лісовими комплексами. Він має постійну територію для розмноження. Поза періодом розмноження яструба також можна зустріти на відкритих сільськогосподарських територіях і в долинах річок.

Спосіб життя

Яструб - малорухливий вид, який кочує територією гніздування. Полює на птахів та ссавців середнього розміру. Часто здобиччю яструбів стають курчата, що додає виду погану репутацію серед сільської громади. Іноді можна знайти незаконні пастки для цих птахів з живою приманкою (куркою / голубом), встановлені поблизу села.

Розмноження

Птахи вирощують по одному виводку на рік. Самка відкладає 3-4 світло-зеленуваті яйця, які висиджує близько 37 днів. Пташенят в гнізді годують обоє батьків близько 38 днів. Після виходу з гнізда молодняк залишається під опікою дорослих близько місяця.

Гніздування

Гніздо встановлюється на верхівках дерев, часто на бічній гілці, поруч зі стовбуром. Побудоване з тонких гілок і вистелене травою.

Northern goshawk

Accipiter gentillis

Description

Medium-sized bird with a body length of about 55 cm and a wingspan of about 110 cm. Adult birds are gray with a darker back. The breast of northern goshawk is strongly striped. Young birds are brown with oblong spots on the chest. Alternately active and gliding flight. Northern goshawks do not roam like other birds of prey.

Habitat

It can be spotted almost everywhere in Poland: from the lowlands to the upper parts of forests in the mountains. Associated with dense forest complexes. It has permanent breeding territories. Outside the breeding season, it can also be found in open agricultural areas and in river valleys.

Lifestyle

The hawk is a sedentary species that wanders within its nesting territory. It hunts birds and medium sized mammals. Oftentimes, northern goshawks hunt chickens, giving the species a bad reputation among the rural communities. Sometimes you can find illegal traps for these birds with live bait (hen / pigeon) set up near the village.

Breeding

Birds produce one brood a year. The female lays 3-4 light greenish eggs which it incubates for about 37 days. Chicks in the nest are fed by both parents for about 38 days. After leaving the nest, the young stay under the care of adults for about a month.

Nesting

The nest is established on the tops of trees, often on a side branch, next to a trunk. Constructed of small branches and filled with grass.

Синиця велика

Parus major

27

Опис

Наша найбільша синиця завдовжки близько 14 см. Струнка пташка з жовтим черевом і чорною вертикальною смугою через центр. Чорна голова з білими щоками. Оливковозелена спинка. У період розмноження її можна легко впізнати за характерною піснею: тітіту-тітіту.

Поширення

Найпоширеніший вид синиць у Польщі та в Україні. Мешкає в різних середовищах проживання. Зустріти синицю велику можна в густих лісових комплексах, парках, прибережних заростях дерев та садах.

Спосіб життя

Дуже активний птах. Звикла до людини і не дуже полохлива. Міська популяція восени та взимку дуже освоєна. У міських парках вони можуть прийти за їжею на руку з посипаним насінням соняшнику. Поза періодом розмноження часто зустрічається у багатовидових зграях, що складаються з інших видів синиць та видів, таких як корольок і горобець.

Розмноження

Протягом квітня-липня самка відкладає 5-10 білих, трохи плямистих яєць. Вилуплення займає близько двох тижнів. Пара птахів піклується про пташенят. Молодь залишається в гнізді близько 19 днів. Батьки поза гніздом доглядають за потомством близько 12 днів. Велика синиця може виводити 3 виводка на рік.

Гніздування

Велика синиця розміщує своє гніздо на невеликій висоті, у дуплах дерев, ящиках для гніздування та металевих стовпах. Саме гніздо зроблене з моху, а центр вистелений шерстю і волоссям.

Great tit

Parus major

Description

It is the biggest of all tits in Poland and is about 14 cm long. A slender bird with a yellow belly and a black vertical stripe through its center. Its head is black with white cheeks. The back is olive green. During the breeding season, it can be easily recognized by the characteristic song: 'tititu, tititu.'

Habitat

It is the most common of tit species in Poland and Ukraine. It lives in a wide variety of habitats. You can spot it in dense forest complexes, parks, riverside trees and gardens.

Lifestyle

It is a very active bird. It is accustomed to the sight of a human being and so it is not very timid. Urban populations in the fall and winter are very tame. In city parks, they can come for food placed on a hand with sunflower seeds on them. Outside the breeding season, it is often found in multi-species groups, consisting of other types of tits and species such as goldcrests and treecreepers.

Breeding

Between April and July, females lay 5-10 white eggs, covered with small spots. Hatching period takes about two weeks. Both male and female birds take care of the chicks. Chicks stay in the nest for about 19 days. Parents look after the offspring for about 12 days. Great tit can produce 3 broods a year.

Nesting

The great tit sets its nest at low heights, in tree hollows, nesting boxes, and metal posts. The nest itself is made of moss and the center is lined with hair and bristles.

Крижень звичайний

Anas platyrnynchos

Опис

Найпоширеніша дика качка. Як і у більшості качок, крижень звичайний проявляє видимий статевий диморфізм. Самці барвисті. Характерною рисою їх забарвлення є блискуча зелена голова з білим коміром. Грудна клітка коричнева, а спина металево-сіра. Чорний хвіст зігнутий догори. Самка бура, з темними смугами. Ця функція дозволяє їй ховатися при висиджуванні яєць. Єдиний колірний акцент – у самки-блакитні, мерехтливі смуги, так звані «дзеркала» на вторинних перах, які добре помітні в польоті. Ці «дзеркала» зустрічаються і у самців.

Поширення

Поширюється по всій країні. Ви можете зустріти її на річках, озерах та на узбережжі. Протягом року крижня звичайного також можна побачити в невеликих ставках, затоках та польових ставках. У великих містах цей вид поширився на всі парки та сквери з водоймами. Ми звикли бачити людей, які годують крижнів звичайних. Ці птахи втратили природну вроджену боязкість і не тікають від людини, як їхні дикі родичі.

Спосіб життя

Крижні харчуються переважно рослинною їжею. Вони поїдають зелені частини рослин і насіння, знайдені як у воді, так і на суші. Доповнюють раціон дрібними безхребетними.

Розмноження

Токування, що відбуваються у лютому-березні - це дивовижне видовище. Тоді самці намагаються завоювати своїх партнерок. Вони плавають навколо самки, час від часу кланяються і роблять довгий флейтовий свист. Після шлюбного періоду самка відповідає за побудову гнізда, інкубацію та вирощування пташенят.

Гніздування

Зазвичай, крижні влаштовують гніздо в очереті, високій траві або кущах. Зовні воно складається з травинок і очерету. Внутрішній шар – це м'яка підкладка з пухового пір'я, яка забезпечує чудову ізоляцію яєць у гнізді. Зазвичай самка відкладає від 5 до 12 яєць, хоча іноді протягом 26 днів у гнізді можна знайти більше 20 яєць. Молодь стає самостійною через 1,5 місяці.

Mallard

Anas platyrnynchos

Description

The most common type of a wild duck. As with most ducks, it exhibits visible sexual dimorphism. The males are colorful. A characteristic feature of their coloration is a shiny green head with a white collar. The chest is brown, while the back is metallic-gray.

Black tail is curled upwards. The female is brown with dark stripes. This feature allows it to hide effectively when hatching eggs. The only colorful parts in the females are blue, shimmering stripes, the so-called mirrors on secondary ailerons that are clearly visible during flight. These mirrors are also found in males.

Habitat

Mallords are spread all over the country. You can spot them by the rivers, lakes and on the coast. During the year, it can also be observed around small ponds, backwaters and mid-field ponds. In larger cities, it has spread to all parks and squares with water reservoirs. Urban populations have become accustomed to the sight of humans feeding them. These birds have lost their natural inborn timidity and do not run away from humans like their wild relatives.

Lifestyle

For mallards, plants are their main feed. They eat the green parts of plants and seeds, found both in the water and on the land. They supplement their diet with small invertebrates.

Breeding

The process of mating of mallords, taking place in February-March, is an amazing spectacle to watch. Males try to win their partners. They swim around females, bowing from time to time and making a long, flute-like whistle. After the mating period, the female is responsible for building the nest, incubating and rearing the chicks.

Nesting

Mallards usually establish a nest in reeds, tall grass or in rushes. From the outside, it consists of blades of grass and reeds. The inner layer is a soft lining made of down feathers, which provides excellent insulation for the eggs in the nest. Usually, the female

lays 5 to 12 eggs, although sometimes you can find more than 20 eggs. The eggs are incubated in the nest for 26 days. The chicks become independent after 1.5 months.

Синиця блакитна

Cyanistes caeruleus

Опис

Одна з наших малих синичок із характерною блакитною шапочкою, оливково-зеленою спиною і жовтим животом. Через око проходить темна лінія. Активний вид, його легко побачити. Він часто відкликається.

Поширення

Синиця блакитна поширена по всій країні, від низовин до гірських районів. Його можна спостерігати в парках, садах, листяних та змішаних лісах. Поза періодом розмноження вона часто зустрічається у змішаних зграях з іншими синицями.

Спосіб життя

Синиця блакитна активно харчується, ловлячи дрібних комах і павуків. Вона поїдає насіння різних видів рослин. Взимку часто відвідує домашні годівниці.

Розмноження

3 квітня по липень самка відкладає близько 10 яєць і висиджує їх протягом 2 тижнів. Пара має до двох виводків на рік. Пташенят годують обоє батьків близько 20 днів.

Гніздування

Як і інші синиці, синиця блакитна вибирає місцем свого гнізда невеликі природні западини. Вона також використовує гніздові ящики з відповідним розміром вхідного отвору. Гніздо зроблене з моху і вистелене волоссям та пір'ям.

Eurasian blue tit

Cyanistes caeruleus

Description

One of the smaller Eurasian tits that can be spotted in Poland with a characteristic blue cap, olive green back and yellow belly. A dark line runs through its eyes. Active and easy to observe. It can be heard frequently.

Habitat

It is common in Poland, from lowlands to mountainous areas. It can be spotted in parks, gardens, deciduous and mixed forests. Apart from the breeding season, it is often found in mixed flocks with other Eurasian tits.

Lifestyle

It actively seeks for feed by catching small insects and spiders. It eagerly eats seeds of various plants. In winter, it is a frequent visitor to home feeders.

Breeding

From April to July, a female lays about 10 eggs and incubates them for 2 weeks. Each couple can produce up to two broods a year. The chicks are fed by both parents for about 20 days.

Nesting

Like any other tit, it chooses small natural hollows as a nesting site. It also uses nesting boxes with an inlet of appropriate size. The nest is made of moss and lined with bristles and feathers.

Синиця чубата

Lophophanes cristatus

Опис

Дуже характерний лісовий вид синичок. Відмінною особливістю є виразний строкатий чубчик. Крім того, птах має досить однорідну коричневу верхню частину тіла і нижню сторону бежевого і білого кольору.

Поширення

Зустрічається досить часто. Синиця чубата пов'язана з лісами. Зустріти її можна переважно в хвойних лісах. Часто зустрічається в соснових монокультурах.

Спосіб життя

Синиця чубата ловить дрібних безхребетних та шукає їх личинки і яйця. В основному вона знаходить їх, харчуючись у кронах дерев. Однак буває і так, що синиця чубата шукає поживи на землі. Взимку її можна спостерігати у багатовидових зграях з іншими синицями.

Розмноження

Відкладає 5-7 білих, злегка плямистих яєць. Період інкубації триває 16 днів, а пташенята вилітають через 20 днів. Годування здійснюється парою птахів.

Гніздування

Гніздо встановлюється у природних дуплах або глибоких напів дуплах. Іноді птах використовує западини та тріщини в старих предметах. Внутрішня частина покрита мохом, травою, пір'ям і волоссям, які птахи знаходять біля дупла.

European crested tit

Lophophanes cristatus

Description

A very characteristic forest species of tit. An unmistakable feature of the bird is its distinctive dappled tip. In addition, it has a fairly uniform brown top of the body and a beige and white underside.

Habitat

This bird is quite common and it can mostly be spotted near the forests. It can be found mainly in coniferous forests. Often seen in pine monocultures.

Lifestyle

It catches small invertebrates, their larvae and eggs. It mainly finds them in the treetops. However, it also happens that the crested tits look for feed on the ground. In winter, it can be spotted in multispecies flocks with other tits.

Breeding

Lays 5-7 eggs of white colour with little spots. The incubation period takes 16 days and the chicks fly out after 20 days. The feeding is done by a pair of birds.

Nesting

The nest is established in natural hollows or deep half-holes. Sometimes it uses fissures in the structures of anthropogenic origin. The interior is filled with moss, grass, feathers and hair that birds find near the hollow.

Це видання створено за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020.

Відповідальність за зміст публікації несе виключно Асоціація "Місцева група активної діяльності – Тигель Долини Бугу, та громадська організація «Агенція місцевого економічного розвитку Кам'янка-Бузького району», і його не можна тлумачити як відображення позиції Європейського Союзу.

This publication was created with the financial support of the European Union as a part of Cross Border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020.

The content of the publication is the sole responsibility of the Association 'Local Action Group – Bug Melting Pot' and Agency of Local Economic Development of Kamionka Buzanska Poviat and it cannot be considered as a reflection of European Union's statement.

Молоді місцеві охоронці природи Долини Бугу Project title: Young Local Guardians of Bug Valley Nature

Підготували: Омелянюк Мацей, Козік Радек, 2021 рік By: Omelaniuk Maciej, Kozik Radek, 2021

Mallard Eurasian blue tit European crested tit